

Świętokrzyski Lider
Akademii Wsparcia Małego Dziecka
I Ogólnopolskie Stowarzyszenie
Publicznych i Niepublicznych Żłobków
i Klubów Dziecięcych

Rady Porady

#9

*Profilaktyka przemocy
między dziećmi w grupie
(co działa naprawdę?)*

wyjaśnia:
Patrycja Gwardecka
psycholog kliniczny

swietokrzyskaakademiiawsparcia.pl

Zadanie realizowane w ramach Projektu „Akademia Wsparcia – krajowy system wspierania rozwoju opieki wczesnodziecięcej w Polsce – 2024-2026” współfinansowanego ze środków budżetu państwa.

Dlaczego profilaktyka jest kluczowa

W grupach żłobkowych i przedszkolnych zachowania agresywne nie wynikają ze „złej woli” dziecka, lecz z niedojrzałości układu nerwowego, ograniczonych kompetencji społecznych i trudności w regulacji emocji. Dlatego działania profilaktyczne nie polegają na „gaszeniu pożarów”, ale na tworzeniu środowiska, które minimalizuje ryzyko przemocy i wspiera rozwój umiejętności społecznych.

Przewidywalna struktura dnia

Badania podkreślają, że dzieci zachowują się spokojniej, gdy wiedzą, czego się spodziewać.

Stała rutyna:

- obniża poziom pobudzenia,
- zmniejsza frustrację,
- ułatwia przechodzenie między aktywnościami,
- redukuje konflikty o zasoby i uwagę dorosłego.

Przewidywalność to fundament bezpieczeństwa.

Odpowiednio zorganizowana przestrzeń

Środowisko fizyczne ma ogromny wpływ na zachowania dzieci.

Dobrze zaprojektowana przestrzeń:

- ogranicza chaos,
- zmniejsza liczbę sytuacji konfliktowych,
- ułatwia współdziałanie,
- pozwala dzieciom działać bardziej samodzielnie.

Pomocne są m.in.:

- wyraźnie wyznaczone strefy (zabawa, odpoczynek, sensoryka),
- ograniczona liczba bodźców,
- dostępność materiałów w zasięgu dziecka.

Modelowanie zachowań przez dorosłego

Dzieci uczą się przede wszystkim poprzez obserwację.

Opiekunka, która:

- mówi spokojnym tonem,
- rozwiązuje konflikty bez krzyku,
- nazywa emocje,
- pokazuje, jak prosić o pomoc,
- jak odmawiać bez agresji,

tworzy wzorzec, który dzieci zaczynają powtarzać.

Modelowanie jest jedną z najskuteczniejszych form profilaktyki przemocy.

Świętokrzyski Lider
Akademii Wsparcia Małego Dziecka
I Ogólnopolskie Stowarzyszenie
Publicznych i Niepublicznych Żłobków
i Klubów Dziecięcych

Wspieranie regulacji emocjonalnej

Przemoc między dziećmi często pojawia się wtedy, gdy układ nerwowy jest przeciążony.

Dlatego opiekunka może:

- zauważać sygnały zmęczenia lub frustracji,
- proponować przerwy sensoryczne,
- pomagać dziecku nazwać emocje,
- wspierać w powrocie do równowagi.

Dziecko, które potrafi się wyregulować, rzadziej reaguje agresją.

Uczenie umiejętności społecznych

W żłobku dzieci dopiero uczą się:

- czekać na swoją kolej,
- dzielić się,
- prosić o pomoc,
- rozwiązywać konflikty,
- wyrażać potrzeby słowami.

Te kompetencje nie pojawiają się same
wymagają systematycznego wsparcia
dorosłego.

Krótką instrukcją typu:

„ Nie chcę, zabierz rękę”

jest bardziej skuteczna niż samo „Nie bij”.

Obserwacja i szybka reakcja dorosłego

Profilaktyka to także uważność.

Opiekunka, która:

- obserwuje dynamikę grupy,
- zauważa narastające napięcie,
- reaguje zanim dojdzie do konfliktu,

realnie zmniejsza liczbę sytuacji agresywnych.

To działanie zgodne z aktualnymi standardami
wczesnej interwencji.

Współpraca z rodzicami

Profilaktyka przemocy jest skuteczna tylko wtedy, gdy obejmuje również dom.

Warto:

- przekazywać rodzicom rzetelne obserwacje,
- wspólnie ustalać strategie wsparcia,
- dzielić się informacjami o postępach dziecka,
- edukować w zakresie regulacji emocji i rozwoju społecznego.

Wspólne działania dorosłych tworzą spójne środowisko wychowawcze.